

בוחר מס' 7 – הצעת פתרון

חלק ראשון: מטלת הכתיבה – כתיבת פסקת הפתיחה ופסקת הטיעון המרכזי

חינוך ילדים אינו מדע מדויק, כך לבטח סבורים מרבית בני האדם. האם הורה המבצע השוואה בין שניים מילדיו טועה או צודק? התשובה לשאלה זו שנויה במחלוקת ככל הנראה ותישאר כך. הורה המבצע השוואה בין שניים מילדיו עלול לפגוע באחד מהם מעצם ההשוואה וללא קשר לצורתה אולם הורה זה עשוי לתת "דחיפה" מעלה למי מילדיו הזקוק לכך מעצם אותה ההשוואה.

האם לדעתכם הורה המבצע השוואה בין ילדיו טועה? נמק.

נדרש: כתיבת פסקת פתיחה וכתיבת הטיעון

המרכזי בלבד במשך 18 דקות לכל היותר.

להלן דוגמה לפסקת הפתיחה ולפסקת הטיעון המרכזי:

*הורים רבים תוהים, מטעם של דבר, כיצד לחונק את ילדיהם וסביר כי יתורו
אחר הדרכ הנכונה, לטח מנקודת מבט הסובייקטיבית לעשות כן. הורה צפוי
למצוא עצמו, בין אם ירצה בכך ובין אם לאו, משווה בין שניים מילדיו, גם
אם לא במכוון. השוואה בין שני אחים, הנעשית על ידי מי מהוריהם עשויה
להוציא לשניהם או לאחד מהם אולם עלולה להזיק למי מהם. ישנה מחלוקת
בנה בדבר סוגיה זו, וטענות למדי, שכן לא מדובר בהזיק למי מהם. אחד, התומכים
בהשוואה המוצגת טוענים שהיא "תניע" מצלה את מי מהאחים הזקוק לכך.
ואולם, מאידך, המתנגדים לה סבורים כי היא תפגע במי מהאחים שכן מצט
היותה הזיק המשווה טמונה בה אפליה דהיינו אחד הצדדים יחוש מופלה לעומת
רעהו. אני נמנה עם הראשונים קרי אני תומך בשימוש, מושכל ורגיש דיה, בכלי
זה. לפיכך, לטעמי הורה הצורך השוואה בין ילדיו צודק. אכחיה בדבר צמדתי
לו בהמשך החיבור.*

ראשית, הורה המשולה בין ילדיו מצביע בפני אחד מהם את רצונו כדוגמה אישית
חיובית וראויה מתוך מטרה לקדם את האח הזקוק לכך באותן נסיבות. סבורני
כי הצבת דוגמה אישית ראויה בפני ילד בדמות אחיו הבכור, למשל, תצורר בו
השראה ותניע אותו קדימה. חשיבותי על תלמידת כיתה י"א למשל, המוצגת
אלה מסרים ברורים מהוריה תוך השוואה ישירה לאחותה הבכורה הלאומדת
רפואה באוניברסיטה הצערת בירושלים, למשל, מובילני להסיק כי השוואה זו
תדחוף מעלה את הנצרה ותסלול את דרכה לרכוש השכלה אקדמית בהמשך
חייה תוך שאיפה להצטיינות בלימודיה התיכוניים. כשט שלוחם בצה"ל רואה,
פעמים רבות, במקדו מודל לחיקוי כק אח המשולה לאחיו הבכור צווי לראות
באחיו מודל לחיקוי ואני משוכנע כי השוואה מצין לו אשר תיעשה באופן רגיש,
מכבד, חכם ומסביר תתפרש בצורה נאותה צ"י מי מהאחים ותניע מעלה לפחות
את אחד מהם ופעמים רבות את שניהם.

נא לא לעבור לעמוד הבא לפני שהמורה בכיתתך יורה על כך.

חלק שני: חשיבה מילולית – עושר לשוני | יחידה מס' 7

1. מהי אניגמה?

(1) חידה

(2) תעלומה

(3) מסתורין

(4) תשובות 1,2 ו-3 נכונות

פתרון:

אניגמה – מילים נרדפות: חידה, תעלומה ומסתורין תשובה (4).

2. שיפולי הסירה נמצאים ב- ____ .

(1) חלקה העליון של הסירה

(2) חלקה התחתון של הסירה

(3) חלקה המרכזי של הסירה

(4) חלקה העליון של הסירה

פתרון:

שיפול – החלק התחתון, תחתית. תשובה (2).

3. מי מהבאים אנין טעם?

(1) אדם חד הבחנה

(2) אדם שטעמו מעודן

(3) אדם גס רוח

(4) אדם ערכי

פתרון:

אנין טעם פירושו עדין, בעל טעם מעודן. תשובה (2).

4. בן הנין מכונה –

(1) צאצא

(2) חימש

(3) ניצן

(4) בין

פתרון:

חימש הינו בנו של הנין. תשובה (2).

5. על מי מהבאים ניתן לומר כי דבריו נאמרו ללא כחל ושרק?

(1) אדם שבריו מגומגמים

(2) אדם שדבריו מעורפלים

(3) אדם שבריו נאמרו בגילופין

(4) אדם שדבריו נאמרו באופן ברור, גלוי ולא העלמת מידע

פתרון:

ללא כחל ושרק – גלוי וברור, ללא העלמת מידע. תשובה (4).

חלק שלישי: חשיבה מילולית – אנלוגיות

בכל שאלה יש זוג מילים מודגשות. מצאו את היחס בין המשמעויות של שתי המילים האלה, ובחרו מתוך התשובות המוצעות את זוג המילים שהיחס ביניהן הוא הדומה ביותר ליחס שמצאתם. **שימו לב:** יש חשיבות לסדר המילים בזוג.

1. האזין : שמע –

(1) הרדים : ישן

(2) הקליט : צפה

(3) הרביץ : היכה

(4) הלהיט : סכסוך

פתרון:

הרביץ והיכה הן "כמעט" מילים נרדפות כשם שהאזין ושמע הן "כמעט" מילים נרדפות. זו ההתאמה הטובה ביותר בתרגיל זה. תשובה (3).

2. עיניים : ארובות –

(1) מח : גולגולת

(2) ברכיים : גידים

(3) ידיים : גוף האדם

(4) אצבעות : כף יד

פתרון:

מילים מודגשות: עיניים נמצאות בארובות העיניים.

תשובה (1): המח נמצא בראש ולא בגולגולת, לא מתאים.

תשובה (2): הגידים נמצאים בברכיים ולא הברכיים בגידים, לא מתאים.

תשובה (3): הידיים נמצאות בגוף האדם. תשובה מתאימה.

תשובה (4): האצבעות הן חלק מכף היד. ממילא כף יד הוא מונח בלשון יחיד ולא רבים.
לא מתאים.

לפיכך, התשובה הנכונה היא (2).

3. ניאוף : בגידה –

(1) גידוף : הרגזה

(2) תרמית : שקר

(3) לויאליות : חברות

(4) הכחשה : הודאה

פתרון:

ניאוף ובגידה הן מילים נרדפות כשם שלויאליות וחברות הן מילים נרדפות. תשובה (3).
גידוף הוא קללה או נאצה ואין מדובר במילה נרדפת למילה הרגזה. תרמית היא סוג של שקר, גם כאן לא מדובר במילים נרדפות. הכחשה והודאה הן מילים הפוכות זו מזו.

4. **כפית : מרית –**

(1) מגרפה : מטאטא

(2) שואב אבק : מגבת

(3) מערוך : תנור

(4) פטיש : מברג

פתרון:

הפעולה המתבצעת על ידי הכפית ועל ידי המרית די דומה, איסוף כלשהו. הפעולה המתבצעת ע"י המגרפה וע"י המטאטא די דומה, איסוף של לכלוך. תשובה (1) המתאימה ביותר. שואב אבק מנקה ומגבת מנגבת, פעולות שונות. מערוך ותנור וודאי מבצעים פעולות שונות. גם הפטיש והמברג מבצעים פעולות שונות.

5. **רעב : מזון –**

(1) שמן : רזה

(2) יגע : מנוחה

(3) עבה : שומן

(4) נסיך : וסל

פתרון:

צריכת מזון באה במטרה להפחית רעב כשם שמנוחה באה במטרה להפחית יגע (עייפות). תשובה (2).

6. **בא בימים : עלם –**

(1) חטטן : אפאטי

(2) קר רוח : בדאי

(3) חם מזג : קמצן

(4) איש אשכולות : חכם

פתרון:

בא בימים (זקן) הוא היפוכו של עלם (נער). חטטן הוא היפוכו של אפאטי. תשובה (1). קר רוח (רגוע) לא היפוכו של בדאי (שקרן). חם מזג (עצבני) לא היפוכו של קמצן ואיש אשכולות (אדם רם מעלה) לא היפוכו של חכם.

חלק רביעי: אנגלית – עושר לשוני | יחידה מס' 7

1. If you try to grab a lizard's tail, it will detach, and the lizard will get away.

(1) detach (לנתק, לתלוש)

(2) fig (תאנה)

(3) clatter (לשקשק)

(4) determine (לקבוע)

פתרון:

תרגום המשפט תוך הצבת תשובה (1):

אם תתפוס את זנב הלטאה הוא יתנתק והיא תברח.

2. She glanced briefly at the newspaper.

(1) gland (בלוטה)

(2) hence (לפיכך)

(3) heir (יורש)

(4) glance (להעיף מבט, להחליק הצידה)

פתרון:

תרגום המשפט תוך הצבת תשובה (4):

היא העיפה מבט / הציצה בקצרה בעיתון.

3. We have a legal obligation to pay our taxes.

(1) meat (בשר)

(2) legal (חוקי, משפטי)

(3) job (עבודה, תפקיד)

(4) gland (בלוטה)

פתרון:

תרגום המשפט תוך הצבת תשובה (2):

חלה עלינו חובה חוקית לשלם את המיסים שלנו.

4. The politician pledged to lower taxes if he got elected.

(1) pledged (הבטיח)

(2) sector (מגזר)

(3) witness (עד ראייה)

(4) wisdom (חוכמה)

פתרון:

תרגום המשפט תוך הצבת תשובה (1):

הפוליטיקאי הבטיח להוריד מיסים אם הוא ייבחר.

5. After the tornado, the country required international aid.

(1) aim (מטרה)

(2) aid (עזרה, סיוע)

(3) aircraft (כלי טיס, מטוס)

(4) ajar (פתוח למחצה)

פתרון:

תרגום המשפט תוך הצבת תשובה (2):

לאחר סופת הטורנדו המדינה הזדקקה לסיוע בינלאומי.

חלק חמישי: חשיבה כמותית – אלגברה | פעולות 76-84

1. 30% מ-400 הם ____ .

(1) 12

(2) 120

(3) 1,200

(4) 1.2

פתרון:

10% מ-400 הם 40 ולכן 30% מ-400 הם 120. תשובה (2).

2. 20% מ-__ הם 45.

(1) 200

(2) 225

(3) 250

(4) 275

פתרון:

20% הם בדיוק חמישית ממהו ולכן נותר לכפול ב-5 את 45 ולקבל 225. תשובה (2).

3. ____% מ-250 הם 75.

(1) 25

(2) 30

(3) 35

(4) 40

פתרון:

אם נתבונן בתשובות ונשים לכך ש-25 הם 10% מ-250 אז נסיק כי 75 הם 30% מ-250. תשובה (2).

4. מוצר נמכר ב- 130 ₪ לאחר הנחה של 35%.

מה היה מחיר המוצר לפני ההנחה?

(1) 200 ₪

(2) 180 ₪

(3) 240 ₪

(4) 320 ₪

פתרון:

אם המוצר הוזל ב- 35% אז הוא נמכר ב- 65% משווייו.

כעת, 65% מערכו של המוצר שווים ל- 130 ₪. אם "נצמצם" ב- 65 נקבל כי 1% שווה ל- 2 ומכאן הדרך להבין כי 100% שווים ל- 200 סלולה. תשובה (1).

הערה: ברור כי בדיקת התשובות תוביל לאותה התוצאה אולם מטרת הצעת פתרון זו היא לנסות "לבנות" קו חשיבה מעט שונה מן המקובל.

5. המספר 5 גדול מהמספר 4 ב- ___%.

(1) 125%

(2) 25%

(3) 225%

(4) 0.25%

פתרון:

$1.25 = \frac{5}{4}$ ולכן 5 גדול מ- 4 פי 1.25 ולכן גדול מ- 4 ב- 25%. תשובה (2).

6. מוצר x יקר יותר ממוצר y ב- 250% ולכן הוא יקר ממנו פי ___.

(1) 1.5

(2) 2.5

(3) 3.5

(4) תשובות 1,2 ו- 3 לא נכונות

פתרון:

גדול ב- 250% פירושו גדול פי 3.5. תשובה (3).

7. X% מ-300 שווים ל- ____ .

3x (1)

30x (2)

0.3x (3)

300x (4)

פתרון:

להלן תרגום המשפט לשפה מתמטית:

$$\frac{x}{100} \cdot 300 = \frac{300x}{100} = 3x$$

תשובה (1)

8. מחירו של עפרון הוא 450 ש. מה יהיה מחירו לאחר התייקרות של 2%?

450.9 (1)

459 (2)

540 (3)

(4) תשובות 1,2 ו-3 לא שגויות

פתרון:

2% מ-450 שווים ל-9 ולכן לאחר ההתייקרות המחיר יהיה 459 ש. תשובה (2).

9. 20% מ-500 שווים ל-25% מ- ____ .

800 (1)

600 (2)

200 (3)

400 (4)

פתרון:

20% מ-500 הם 100 (כי חמישית מ-500 הם 100), 25% מ-400 הם 100 (כי רבע מ-400 הם 100), ולכן תשובה (4) נכונה.

8.10 קטן מ-12 ב- % ____ .

20 (1)

30 (2)

$33\frac{1}{3}$ (3)

(4) תשובות 1,2 ו-3 שגויות

פתרון:

א. 8 קטן מ-12 ב-4.

ב. 4 מתוך 12 הם $\frac{1}{3}$ (יש לשים לכך ש-12 הוא ה-100% בתרגיל זה).

ג. $\frac{1}{3} = 33\frac{1}{3}\%$.

תשובה (3).